

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

1r trimestre de 2015

Informe elaborat a partir de les darreres dades de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adulta i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat a petició de l'Observatori Català de la Joventut i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. [Aspectes destacats](#)
2. [Situació d'activitat](#)
3. [Ocupació](#)
4. [Atur](#)
5. [Estudis en curs](#)
6. [Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat de les persones joves de 16 a 29 anys se situa al 60,4%.** Un 40,2% són joves ocupats i el 20,2% restant són el percentatge de joves desocupats respecte el total de la població jove (coeficient d'atur juvenil). La taxa d'activitat juvenil sembla que continua la seva tendència a la baixa que manté des de l'inici de la crisi.

Ocupació

- **La taxa d'ocupació juvenil se situa en el 40,2% i es manté força estable des del 2012.** Sembla, doncs, que en aquest període la destrucció d'ocupació s'ha contingut.
- L'any 2007 la taxa d'ocupació juvenil era d'un 64,9% **el que significa que s'ha produït una disminució de gairebé 25 punts en les persones joves ocupades.** En termes absoluts, durant aquest període **han desaparegut 439.000 llocs de treball ocupats per joves.**
- **Les persones joves treballen predominantment en el sector serveis (82,2%) i amb contractes indefinits,** tot i que la temporalitat és molt elevada (40,5%).

Atur

- **La taxa d'atur entre la població jove de 16 a 29 anys se situa en el 33,4%.** En xifres absolutes, a Catalunya hi ha **207.100 joves a l'atur.**
- **El coeficient d'atur dels joves i de les joves de 16 a 29 anys és del 20,2%.** Aquest indicador, impulsat per l'Eurostat, mostra la proporció d'aturats respecte tota la població.
- **Aquest trimestre la taxa d'atur juvenil ha augmentat un 0,6%.** Tot i trencar la tendència a la baixa dels últims trimestres, l'atur ha caigut un significatiu 3,4% respecte fa un any.
- El descens de la taxa d'atur que s'ha registrat en l'últim any no es tradueix en un augment evident de la taxa d'ocupació. Això es deu a la tendència a la baixa de la taxa d'activitat.
- **L'atur afecta més als nois (36,3%), als més joves (69,7%), als joves sense estudis (48,8%) i als joves estrangers (38,2%).**
- **La meitat de les persones joves aturades fa un any o més que es troba en aquesta situació.** A mesura que s'allarga l'atur, disminueix la cobertura dels ajuts públics: únicament el 7,3% de les persones joves aturades reben algun subsidi o prestació d'atur.

Estudis en curs

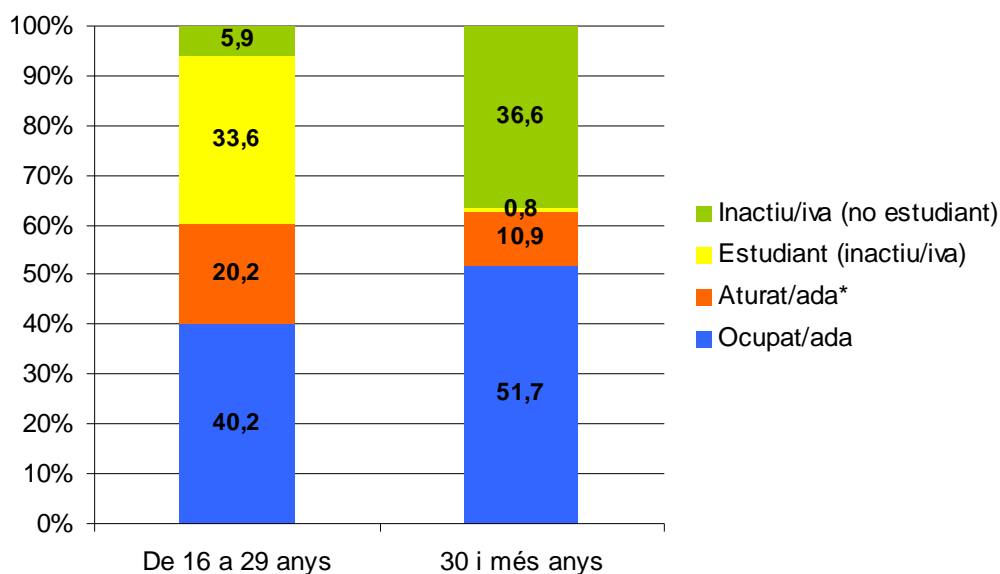
- **El 50,8% de les persones joves estudien.** La crisi econòmica estimula el retorn o l'allargament dels estudis i la realització d'activitats de formació complementària.

Emancipació

- **La taxa d'emancipació de les persones joves de 16 a 29 anys se situa al 24,4%.** Això significa un lleuger increment del 0,2% respecte l'últim trimestre però un descens d'1,2 punts respecte fa un any. Els indicis d'una certa estabilització en l'ocupació juvenil encara no es reflecteix en una millor disposició per marxar de casa.

2. Situació d'activitat

*Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015*

* Coeficient d'atur.

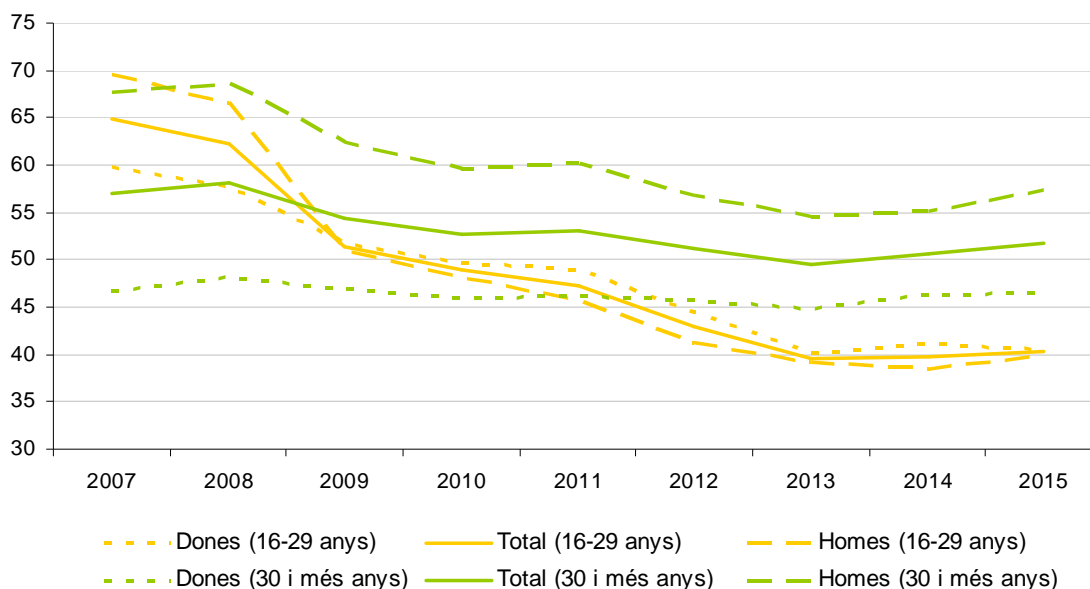
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o La taxa d'activitat entre el col·lectiu de joves de 16 a 29 anys se situa en el 60,4%. Això inclou les persones joves que treballen (40,2%) i les que estan a l'atur (20,2%).
- o La taxa d'activitat juvenil té una tendència a la baixa des de l'inici de la crisi. El percentatge de joves actius ha caigut un 3,2% respecte el mateix trimestre de l'any anterior. Igual que el trimestre anterior, la taxa d'activitat juvenil se situa per sota de la dels joves de més de 29 anys (un 62,6%).
- o El gràfic també indica el *coeficient d'atur juvenil*, un 20,2%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte el total de la població en situació d'atur. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 10,9%.
- o Un de cada tres joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos, al gràfic, dins del grup d'ocupats/ades. Si tenim en compte també els estudiants actius, els joves que estudien superen el 50%.
- o En aquesta primera aproximació ja s'aprecia que, per una qüestió d'edat (moment del cicle vital), entre les persones joves hi ha més estudiants inactius que entre les persones de més de 29 anys. Igualment per una qüestió d'edat, però també generacional, entre les persones joves hi ha menys inactius no estudiants (principalment, persones jubilades o dedicades a les tasques domèstiques). Finalment, entre les persones joves hi ha menys ocupació i més atur.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

*Taxa d'ocupació segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2015 (1r trimestre)*

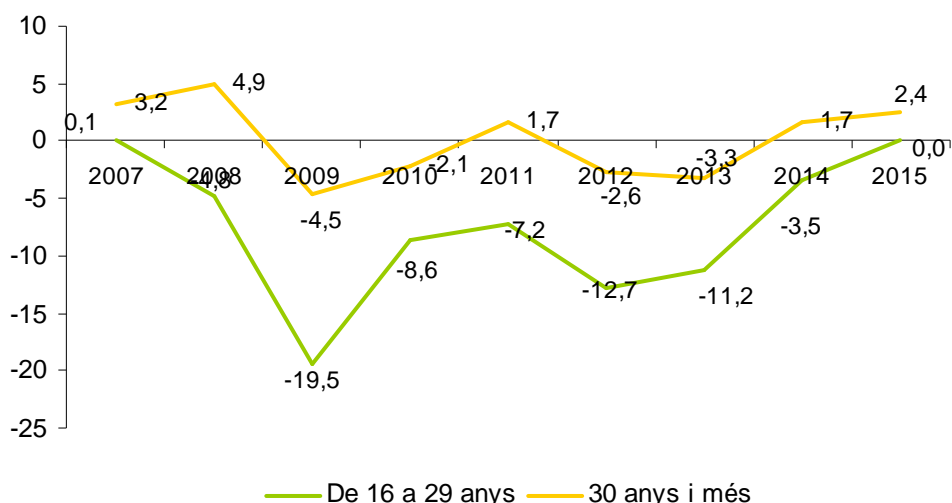
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra l'evolució de la taxa d'ocupació de 2007 a 2015 (1r trimestre). La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte el total de persones.
- En aquest primer trimestre de 2015 la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 40,2%. L'any 2007 era del 64,9% dels joves de 16 a 29 anys. Aquesta rotunda disminució del percentatge de joves que treballen dóna una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- La disminució de la taxa d'ocupació es va produir entre els anys 2007 i 2013. A partir d'aleshores es manté força estable amb uns nivells lleugerament per sobre del 40%.
- La taxa d'ocupació de nois i noies ha evolucionat de manera diferent. Abans de la crisi l'ocupació dels homes era considerablement més elevada que la de les dones (fins a 10 punts de diferència), circumstància que reflectia tant el fet que les noies tendeixen a estudiar més com una vulnerabilitat laboral més elevada. Actualment, la taxa d'ocupació de les noies se situa en el 40,6%; la dels nois ha sofert un descens més pronunciat i se situa en el 39,9%. Aquesta evolució diferenciada respon en part a que a l'inici de la crisi, la destrucció d'ocupació es va centrar en sectors de l'economia clarament masculinitzats, particularment la construcció.
- Entre la població de més de 29 anys els canvis han estat menys abruptes. El gràfic mostra com abans de la crisi la taxa d'ocupació dels joves superava clarament la de la població de més de 29 anys. Amb la crisi, però s'ha invertit la situació. La taxa d'ocupació dels adults ha caigut però a un ritme més lent que la dels joves. Des del 2013 es detecta, fins i tot, una lleugera millora. Pel que fa a

les diferències entre homes i dones, en el cas de la població adulta, la taxa d'ocupació de les dones ha tingut una caiguda més feble que la dels homes. Tot i així encara està 10 punts per sota de la dels homes, circumstància que reflecteix les tradicionals desigualtats i distribució de rols entre les cohorts de més edat.

Destrucció d'ocupació

**Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2015 (1r trimestre)**

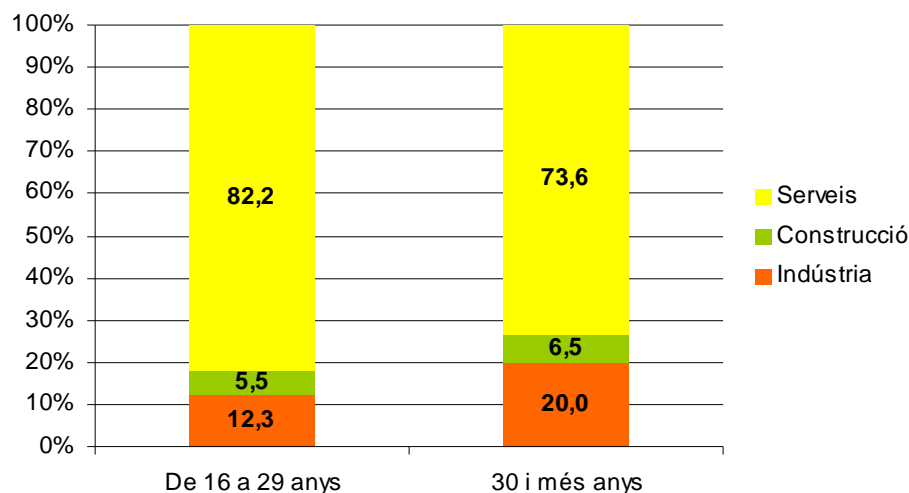

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte l'anterior en diferents trams d'edat.
- A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts. Per això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007), això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no és deguda només a l'impacte de la crisi sinó al simple fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- Tal com mostrava l'evolució en la taxa d'ocupació, en el darrer any la destrucció d'ocupació sembla haver-se contingut: en el primer trimestre de 2015 no hi ha hagut canvis significatius en el nombre de llocs de treball ocupats per joves de 16 a 29 anys respecte fa un any.
- En canvi, si mirem des de l'any 2007, abans de l'inici de la crisi, els llocs de treball s'han reduït a la meitat, passant de 848.700, el primer trimestre de 2007, a 412.700 en l'actualitat.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2007-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

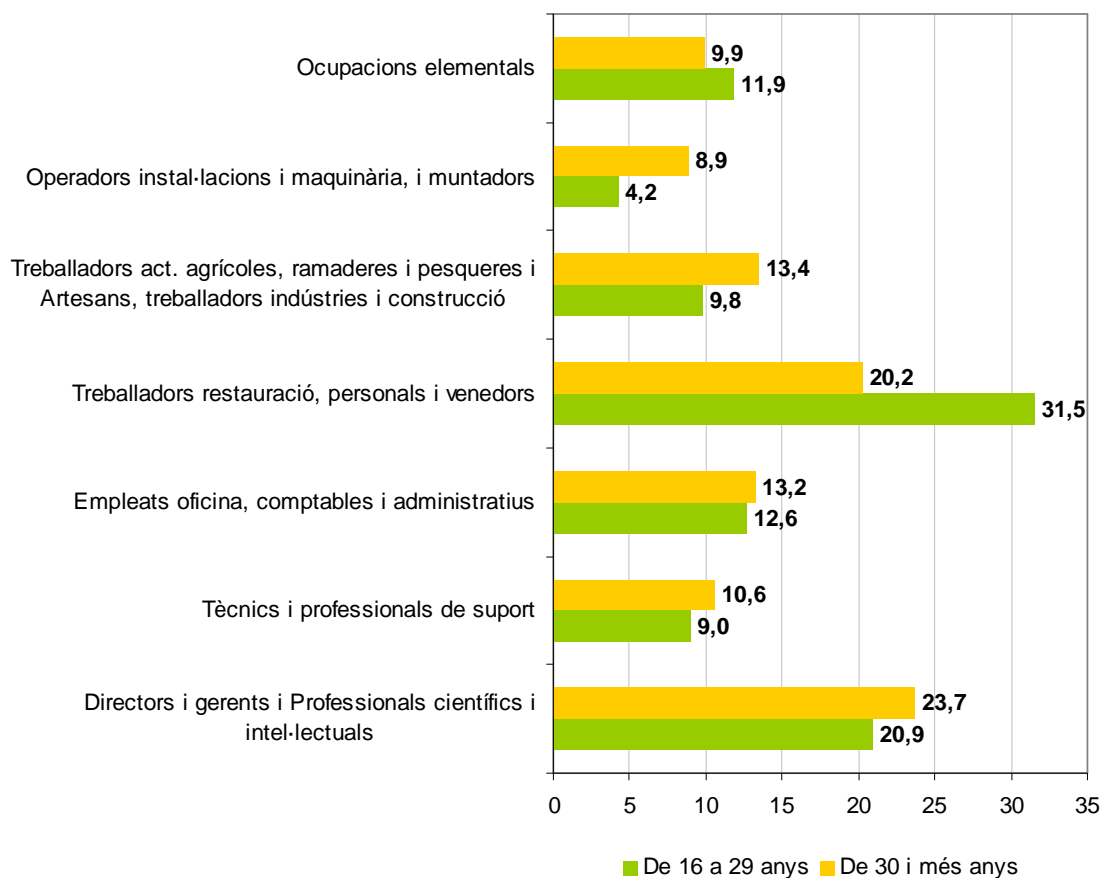

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,2% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és menor en el cas dels de més de 29 anys (73,6%). En canvi, en el sector de la indústria passa el contrari: ocupa un 20,0% dels treballadors de més de 29 anys i un 12,3% dels joves de 16 a 29 anys.
- Respecte el 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu gràcies a la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de l'industrial.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

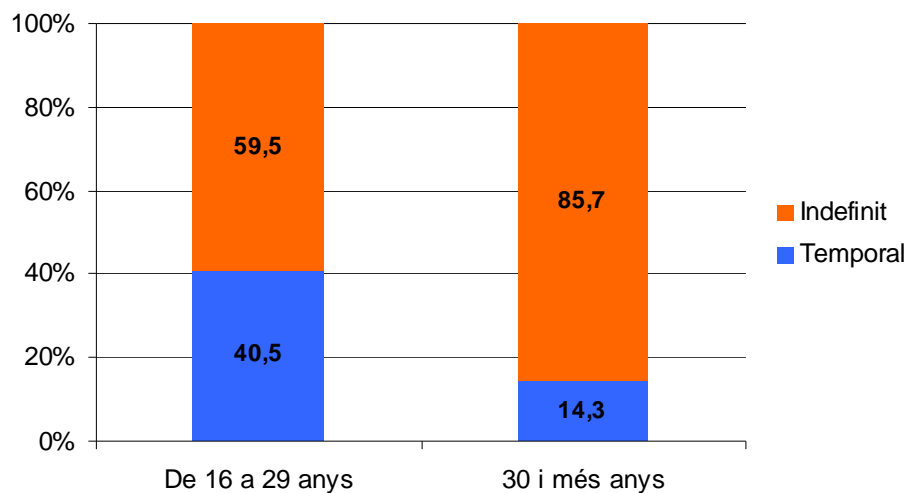
Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o El gràfic mostra una comparació de l'estructura de qualificacions de les ocupacions de les persones joves de 16 a 29 anys i les de 30 anys i més.
- o Les persones joves tenen, en general, feines de més baixa qualificació. En les categories de més alta qualificació (càrrecs directius i gerencials i professionals científics i intel·lectuals) les persones joves hi són menys presents que la població de més edat (20,9% i 23,7%, respectivament); així com entre els tècnics i professionals de suport (9% i 10,6%).
- o En canvi les persones joves superen clarament les de més edat en aquelles ocupacions del sector serveis de mitjana i baixa qualificació: un 31,5% dels joves ocupats ho estan com a treballadors/ores de restauració, serveis personals o vendes. També hi ha una major proporció de joves entre els treballadors i treballadores en ocupacions elementals.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre de 2015

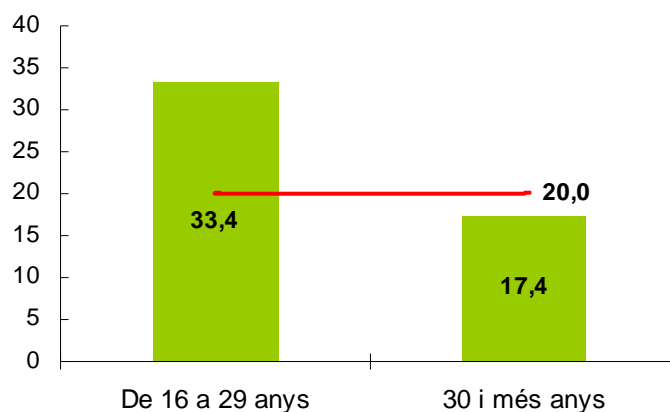
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o La contractació temporal afecta molt més a les persones joves que a les adultes: un 40,5% de joves contractats ho estan amb un contracte temporal. En canvi en les persones adultes aquest percentatge és del 14,3%.

4. Atur

Taxa d'atur

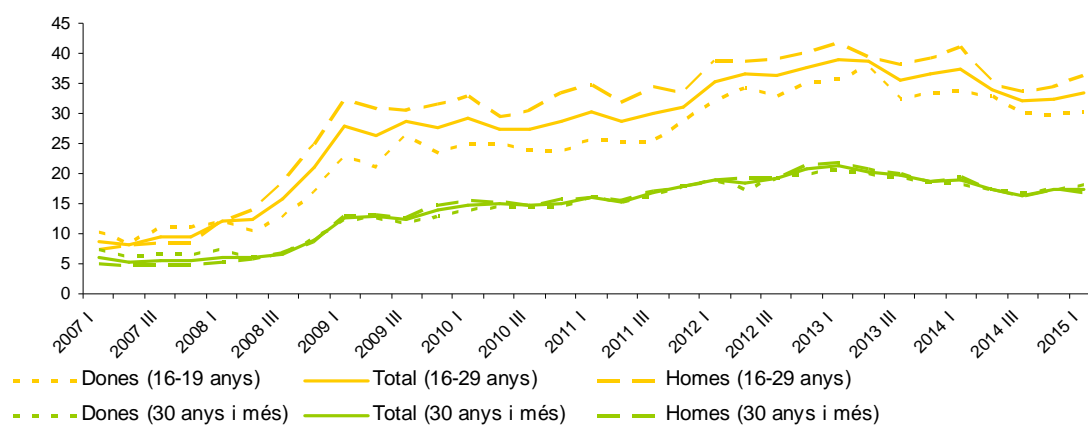
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o El primer trimestre de 2015 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 33,4%.
- o En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 207.100 joves a l'atur.
- o La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és del 17,4%; i pel global de la població és del 20%.
- o En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 45,7%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2015

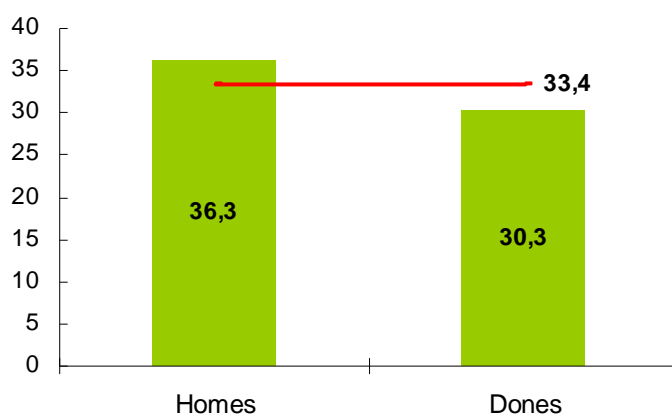
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Respecte el darrer trimestre, la taxa d'atur ha augmentat un 0,6%. Aquest augment atura la tendència a la baixa moderada que s'havia registrat durant tot l'any anterior. Tot i així, respecte el primer trimestre de 2014, l'atur ha disminuït en 3,4 punts.
- La taxa d'atur entre els joves de més de 29 anys s'ha mantingut en un 17,4%, igual que el trimestre passat.

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més als homes, als trams d'edat més joves, als estrangers i als que tenen un nivell formatiu inferior. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

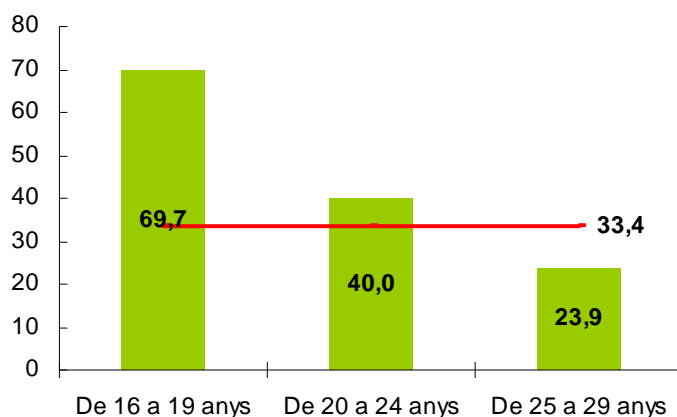
Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi l'atur juvenil masculí ha superat al femení. Aquest és un fenomen nou que s'ha mantingut estable des del 2008.
- En concret, aquest 1r trimestre de 2015 l'atur entre els homes joves ha estat del 36,3% i entre les noies del 30,3%.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït a que hagin pogut resistir millor la destrucció d'ocupació.

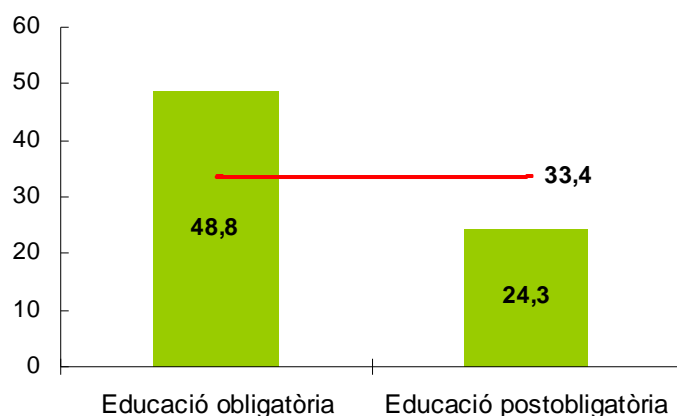
Taxa d'atur juvenil segons grups d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 69,7% està buscant feina. L'atur afecta amb més força als més joves. Tot i que cal dir que en aquestes edats és on hi ha menys població activa (perquè molts estan estudiant), el percentatge és molt alt i indica que, el que s'ha tornat realment complicat durant la crisi, és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves sense qualificacions.

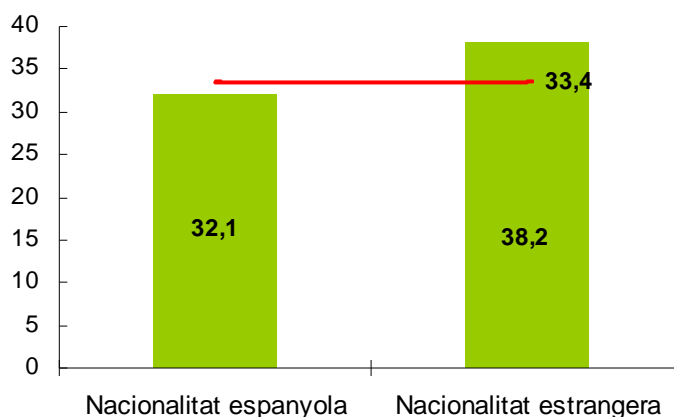
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi s'ha posat de manifest com l'atur afecta molt més a les persones joves amb menys estudis (amb una taxa d'atur del 48,8% entre els que tenen només l'educació obligatòria). L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

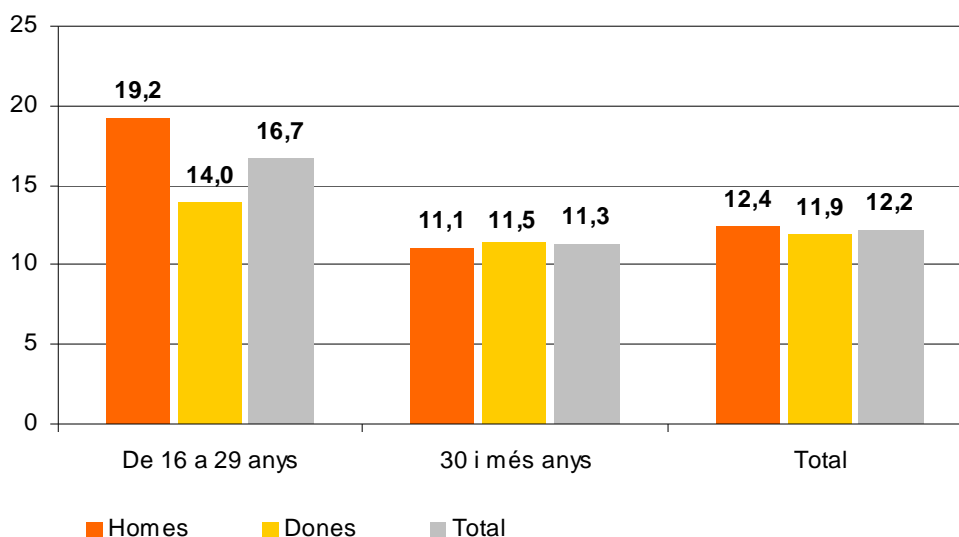

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o Igualment, la població estrangera també és un dels sectors socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en l'últim any s'ha situat en un 38,2%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera, especialment aquella que tenia més dificultats de trobar feina, ha abandonat el país.

Atur i risc d'exclusió

Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

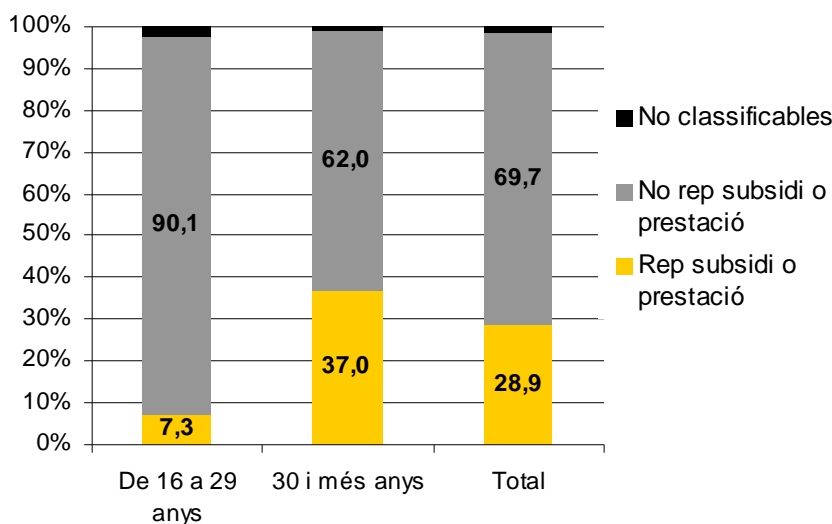
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió

social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Els nivells d'atur de llarga durada han anat augmentant des de 2007, per situar-se en el segon trimestre de 2013 en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors hi ha hagut una certa baixada en l'atur de llarga durada que se situa en un 16,7%.
- Si mirem l'atur de llarga durada respecte el total d'aturats joves s'observa que la meitat de les persones joves aturades fa un any o més que són en aquesta situació. El col·lectiu d'aturats de llarga durada hauria de ser objecte prioritari de les intervencions, ja que és el que es troba en una posició de més risc.
- Com ha anat passant al llarg de tot el període de crisi l'atur de llarga durada afecta més a les persones joves que a les de més de 29 anys (11,3%). I, entre la joventut, afecta clarament més als homes (19,2%) que a les dones (14%).

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grups d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre de 2015

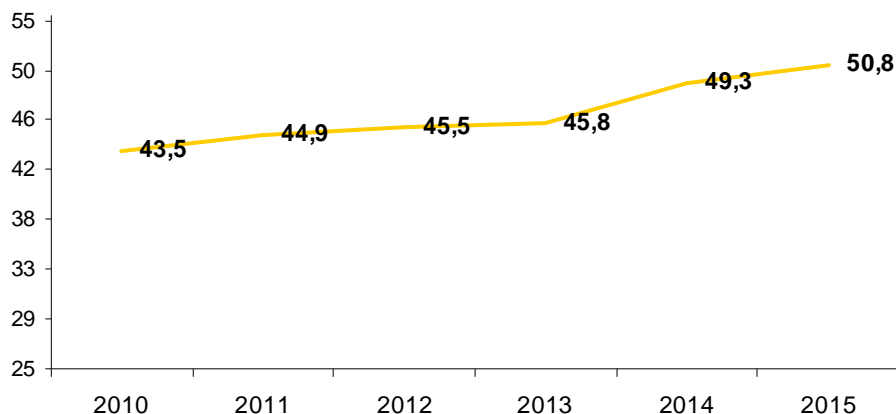
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 7,3% de les persones aturades. Molts dels joves i de les joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament. Respecte l'any anterior hi ha un 4,6% menys d'aturats que reben alguna prestació o subsidi. L'any 2009 la cobertura se situava per sobre el 25% de joves aturats. Com més temps passen les persones joves a l'atur, menor és la cobertura i més augmenta la seva vulnerabilitat.

- o Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 37% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

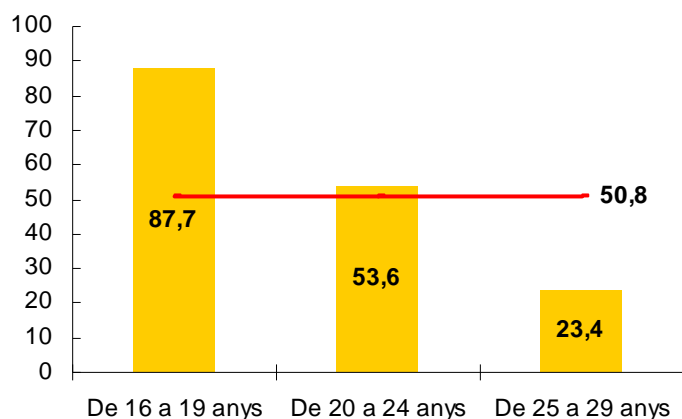
Proporció de joves que estudien (%).
Catalunya, 2009-2015 (1r trimestre)

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o La crisi econòmica ha provocat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com a alternativa a l'atur i com una estratègia a mig-llarg termini per posicionar-se millor en el mercat laboral. Aquesta tendència continua en el primer trimestre de 2015, en què la proporció de joves que estudien se situa per sobre del 50%.

Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre de 2015

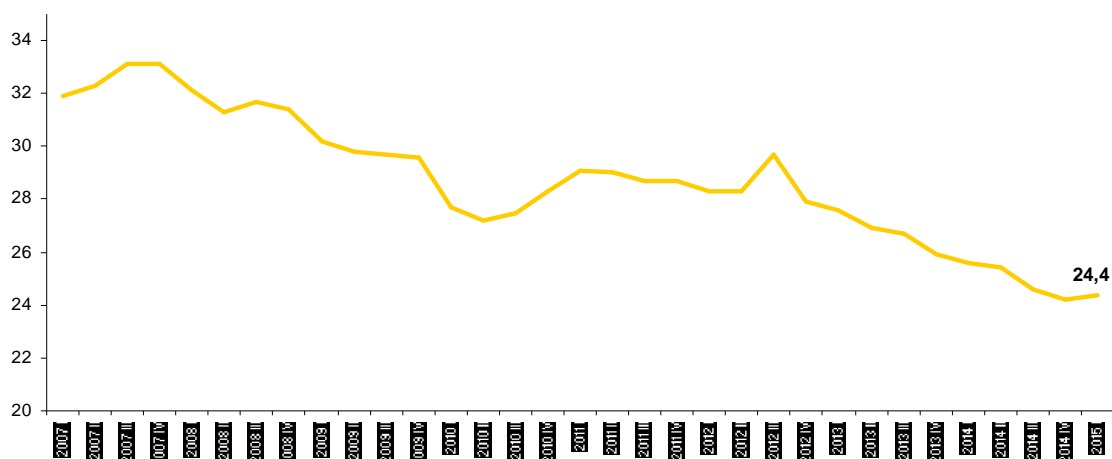

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- o Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se en el sistema educatiu.

6. Emancipació

*Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2015*

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En el primer trimestre de 2015, la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 24,2%.
- Això suposa un lleuger increment (d'un 0,2%) respecte el trimestre passat. No obstant això, la tendència des de l'inici de la crisi ha estat d'un clar descens en la taxa. L'emancipació domiciliar de les persones joves s'ha vist dificultada per les condicions del mercat laboral.